

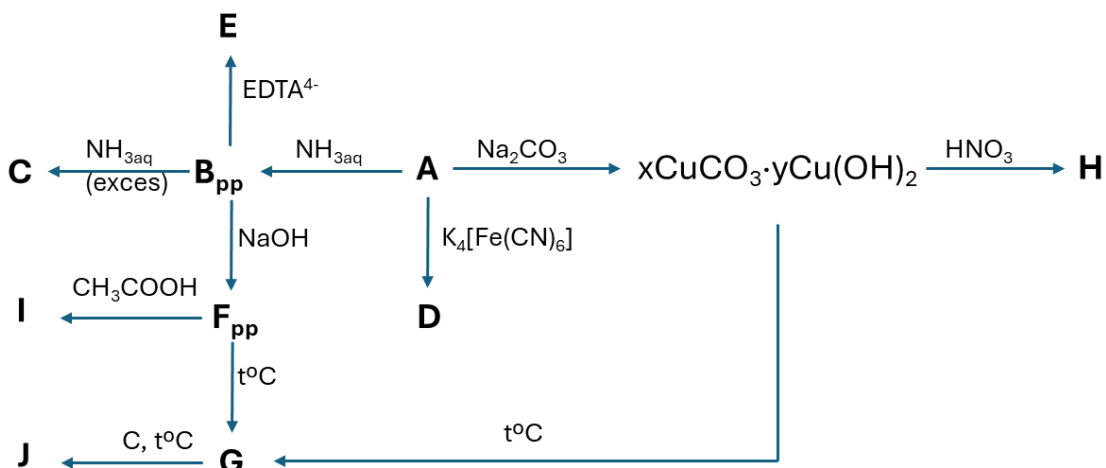
FACULTATEA DE INGINERIE CHIMICĂ ȘI BIOTEHNOLOGII
CONCURSUL NAȚIONAL DE CHIMIE
"C.D. NENIȚESCU"

Ediția a XXXII-a - București, 22 Noiembrie 2024

Chimie Anorganică

<u>Nr.</u>	<u>Subiect</u>
1.	<p>a) Un element, E, are 11 electroni în stratul M. Scrieți configurația electronică a elementului, identificați elementul precum și blocul din care face parte, determinați numerele cuantice ale electronului distinctiv și termenul spectral fundamental.</p> <p>b) Aranjați în ordinea crescătoare a razei ionii acestui element și explicați acțiunea polarizantă.</p> <p>c) Pentru ionul trivalent, $[E(OH)_6]^{3+}$, determinați proprietățile magnetice și energia de stabilizare în câmp cristalin de simetrie octaedrică.</p>
2.	<p>Variația energiei de ionizare secundară este ilustrată în graficul de mai jos pentru șase elemente consecutive, cu $Z < 20$. Aflați care este elementul X.</p> <p>The graph shows a plot of secondary ionization energy versus atomic number (Z) for six consecutive elements with Z < 20. The y-axis is labeled 'Energie ionizare' and the x-axis is 'Numar atomic (Z)'. The plot shows a peak at element X, followed by a sharp drop and a small subsequent rise.</p>
3.	<p>Pentru compuşii xenonului: XeF_4, XeO_4, XeO_3, XeF_2</p> <p>a) stabiliți starea de oxidare a Xe și arătați geometria adoptată conform modelului RPESV. Indicați hibridizarea atomului central.</p> <p>b) apreciați polaritatea fiecărui compus pe baza structurii RPESV.</p> <p>c) scrieți ecuațiile reacțiilor de descompunere ale acestor compuşii în elemente în condiții standard. Cunoscând energiile de legătură Xe-F (XeF_2): 130.4 kJ/mol, Xe-F (XeF_4): 142 kJ/mol, Xe=O (XeO_4): 84 kJ/mol, Xe=O (XeO_3): 113 kJ/mol, F-F: 154,8 kJ/mol și O=O: 494 kJ/mol, calculați ΔH pentru fiecare reacție de descompunere și, pe baza acestor valori, apreciați stabilitatea termică a compuşilor.</p>
4.	<p><i>Verdigris patina</i> este rezultatul unui proces de coroziune a obiectelor/artefactelor din cupru sub acțiunea factorilor atmosferici. Compușii cuprului identificați în <i>verdigris patina</i> sunt: $CuCl$ (nantokit), $Cu_2Cl(OH)_3$ (atacamit), $Cu_2CO_3(OH)_2$ (malachit), $Cu_3(CO_3)_2(OH)_2$ (azurit), $Cu_4SO_4(OH)_6$ (brochantit). Alături de verdigris:</p>

$\text{Cu}(\text{CH}_3\text{COO})_2 \cdot \text{H}_2\text{O}$, variantele obținute prin sinteză ale acestor compuși au fost utilizate ca pigmenți în artă.

- a) Identificați compușii **A-J** și scrieți ecuațiile reacțiilor chimice, știind că:
- din 0,025 moli **A** și 0,027 moli Na_2CO_3 se obțin 2,66 g $x\text{CuCO}_3 \cdot y\text{Cu}(\text{OH})_2$ cu randament 96%.
  - **B** este un produs de coroziune al sculpturilor din bronz amplasate în zone urbane poluate cu SO_x .
  - **C** și **E** sunt combinații complexe solubile, obținute în operația de restaurare a operelor de artă. Pentru complexul **E** indicați numărul de coordinație și desenați formula structurală.
  - **D** este un precipitat roșu-brun cu compoziția procentuală masică: 37,65% Cu, 16,47% Fe, 21,18% C și 24,7% N. Scrieți reacțiile lui **D** cu NH_3aq , NaOH_{aq} și $\text{Na}_4\text{EDTA}_{\text{aq}}$.
- b) Statuia Libertății din portul orașului New York este plasată în proximitatea unei ape cu salinitate ridicată și atacat este compusul majoritar identificat în stratul de *verdigris patina*. Știind că ecuația Nernst pentru semireacția $\text{O}_2, 2\text{H}^+/2\text{H}_2\text{O}$ este:
- $$\text{O}_2(\text{g}) + 4\text{H}^+(\text{aq}) + 4\text{e}^- \rightarrow 2\text{H}_2\text{O}(\text{l}) \quad E = +1,23\text{V} - (0,059\text{V}) \cdot \text{pH}$$
- și potențialul standard de reducere pentru cuplul redox $\text{Cu}^{2+}(\text{aq})/\text{Cu}^0(\text{s})$ este $E^0 = +0,34\text{V}$, arătați dacă la un $\text{pH} = 7,87$, corespunzător unei salinități de 35%, reacția de oxidare a Cu^0 se produce. Scrieți reacția globală.

5. Recipientele cu autoîncălzire pentru cafea/ceai conțin, în căptușeala exterioară, o substanță care produce o reacție exotermă cu apa. În recipient, volumul de lichid este de 200 mL, iar substanțele testate pentru efectul de auto-încălzire sunt:
- CaO , solubilitate în apă: 1.6 g/L; $\Delta H_f^0 = -635 \text{ kJ/mol}$, respectiv,
  - MgO , solubilitate în apă: 0.1 g/L; $\Delta H_f^0 = -606 \text{ kJ/mol}$
- a) Cunoscând valorile ΔH_f^0 pentru $\text{Ca}(\text{OH})_2$, H_2O și $\text{Mg}(\text{OH})_2$: -1003 kJ/mol, -286 kJ/mol și, respectiv, -851 kJ/mol, calculați valoarea variației de entalpie standard pentru reacțiile CaO și, respectiv, MgO cu apa.

	<p>b) Calculați energia necesară pentru a încălzi 200 mL de cafea cu 40°C, considerând valoarea căldurii specifice pentru cafea 4,18 J/(K·g), iar densitatea, 1 g/mL.</p> <p>c) Calculați masa minimă de CaO și, respectiv, MgO necesară pentru a furniza energia calculată la punctul b).</p> <p>d) Scrieți reacția între CaO și, respectiv, MgO cu C. Ce pH va avea soluția rezultată din amestecul produșilor de reacție și apă ?</p>
6.	<p>a) Pentru a obține Silicagel, SiO₂ reacționează cu Na₂CO₃, în raport molar de 1:2, la 1500°C. Din reacție rezultă o sare, X, și un gaz incolor, Y. Desenați structura anionului din sarea X și a gazului Y. Specificați geometria speciei și hibridizarea atomului central în ambele cazuri.</p> <p>b) Reacția lui X cu o soluție apoasă diluată de HCl duce la formarea unui precipitat gelatinos, SiO₂·nH₂O, care este uscat, granulat și păstrat în pliculețe. Scrieți reacția de obținere a SiO₂·11H₂O.</p> <p>c) SiO₂ este componenta majoritară a sticlei. Pentru a crea modele pe sticla, se folosește HF. Scrieți ecuația reacției chimice în condițiile respectării stoichiometriei și, respectiv, exces de HF.</p> <p>d) Completați schema de reacție:</p> $ \begin{array}{ccccccc} & & + \text{Carbon} & & + \text{Cl}_2 & & + \text{H}_2 \\ \text{SiO}_2 & \longrightarrow & \text{A} & \longrightarrow & \text{B} & \longrightarrow & \text{C} \\ & & & & \downarrow + \text{Mg} & & \\ & & & & \text{C} + \text{D} & & \end{array} $ <p>e) În condiții normale, dioxidul de carbon, CO₂, este gaz iar dioxidul de siliciu, SiO₂, este solid. Cunoscând energiile de legătură: C-O 360 kJ/mol; C=O 743 kJ/mol; Si-O 466 kJ/mol; Si=O 640 kJ/mol, explicați această diferență.</p>
7.	<p>a) Medaliiile de bronz care se oferă în cadrul competițiilor sportive internaționale conțin majoritar cupru. O probă de 0,800 g dintr-o medalie de bronz a fost dizolvată într-o soluție concentrată, fierbinte de acid azotic. După răcire, peste soluția rezultată (diluată în prealabil) s-a adăugat o soluție de KI în exces, volumul total ajungând la 250 mL. O probă de 25 mL a fost titrată până la momentul virajului cu 12,20 cm³ soluție tiosulfat de sodiu 0,1 M, în prezența amidonului. Calculați procentul masic de cupru din medalia de bronz.</p> <p>b) Medaliiile de aur conțin aur, argint și cupru. O probă de 5,000 g dintr-o medalie de aur a fost introdusă într-o soluție fierbinte de acid azotic concentrat. Reziduul rămas nedizolvat a fost recuperat prin filtrare, spălat și uscat, masa acestuia fiind de 0,067 g. Un exces de HCl (soluție apoasă diluată) a fost adăugat peste filtrat. Precipitatul format a fost separat prin filtrare, spălat și uscat. Masa rezultată a fost de 6,144 g. Calculați procentele masice de aur, argint și cupru din medalia de aur.</p>

1 H hydrogen 1.0080 ± 0.0002																	18 He helium 4.0026 ± 0.0001						
3 Li lithium 6.94 ± 0.05	4 Be beryllium 9.0122 ± 0.0001																	13 B boron 10.81 ± 0.02	14 C carbon 12.011 ± 0.002	15 N nitrogen 14.007 ± 0.001	16 O oxygen 15.999 ± 0.001	17 F fluorine 18.998 ± 0.001	10 Ne neon 20.180 ± 0.001
11 Na sodium 22.990 ± 0.001	12 Mg magnesium 24.305 ± 0.002																	13 Al aluminium 26.982 ± 0.001	14 Si silicon 28.085 ± 0.001	15 P phosphorus 30.974 ± 0.001	16 S sulfur 32.06 ± 0.02	17 Cl chlorine 35.45 ± 0.01	18 Ar argon 39.95 ± 0.16
19 K potassium 39.098 ± 0.001	20 Ca calcium 40.078 ± 0.004	21 Sc scandium 44.956 ± 0.001	22 Ti titanium 47.867 ± 0.001	23 V vanadium 50.942 ± 0.001	24 Cr chromium 51.996 ± 0.001	25 Mn manganese 54.938 ± 0.001	26 Fe iron 55.845 ± 0.002	27 Co cobalt 58.933 ± 0.001	28 Ni nickel 58.693 ± 0.001	29 Cu copper 63.546 ± 0.003	30 Zn zinc 65.38 ± 0.02	31 Ga gallium 69.723 ± 0.001	32 Ge germanium 72.630 ± 0.008	33 As arsenic 74.922 ± 0.001	34 Se selenium 78.971 ± 0.008	35 Br bromine 79.904 ± 0.003	36 Kr krypton 83.798 ± 0.002						
37 Rb rubidium 85.468 ± 0.001	38 Sr strontium 87.62 ± 0.01	39 Y yttrium 88.906 ± 0.001	40 Zr zirconium 91.224 ± 0.002	41 Nb niobium 92.906 ± 0.001	42 Mo molybdenum 95.95 ± 0.01	43 Tc technetium [97]	44 Ru ruthenium 101.07 ± 0.02	45 Rh rhodium 102.91 ± 0.01	46 Pd palladium 106.42 ± 0.01	47 Ag silver 107.87 ± 0.01	48 Cd cadmium 112.41 ± 0.01	49 In indium 114.82 ± 0.01	50 Sn tin 118.71 ± 0.01	51 Sb antimony 121.76 ± 0.01	52 Te tellurium 127.60 ± 0.03	53 I iodine 126.90 ± 0.01	54 Xe xenon 131.29 ± 0.01						
55 Cs caesium 132.91 ± 0.01	56 Ba barium 137.33 ± 0.01	57-71 lanthanoids	72 Hf hafnium 178.49 ± 0.01	73 Ta tantalum 180.95 ± 0.01	74 W tungsten 183.84 ± 0.01	75 Re rhenium 186.21 ± 0.01	76 Os osmium 190.23 ± 0.03	77 Ir iridium 192.22 ± 0.01	78 Pt platinum 195.08 ± 0.02	79 Au gold 196.97 ± 0.01	80 Hg mercury 200.59 ± 0.01	81 Tl thallium 204.38 ± 0.01	82 Pb lead 207.2 ± 1.1	83 Bi bismuth 208.98 ± 0.01	84 Po polonium [209]	85 At astatine [210]	86 Rn radon [222]						
87 Fr francium [223]	88 Ra radium [226]	89-103 actinoids	104 Rf rutherfordium [261]	105 Db dubnium [268]	106 Sg seaborgium [269]	107 Bh bohrium [270]	108 Hs hassium [269]	109 Mt meitnerium [277]	110 Ds darmstadtium [281]	111 Rg roentgenium [282]	112 Cn copernicium [285]	113 Nh nihonium [286]	114 Fl flerovium [290]	115 Mc moscovium [290]	116 Lv livermorium [293]	117 Ts tennessine [294]	118 Og oganeson [294]						

57 La lanthanum 138.91 ± 0.01	58 Ce cerium 140.12 ± 0.01	59 Pr praseodymium 140.91 ± 0.01	60 Nd neodymium 144.24 ± 0.01	61 Pm promethium [145]	62 Sm samarium 150.36 ± 0.02	63 Eu europium 151.96 ± 0.01	64 Gd gadolinium 157.25 ± 0.03	65 Tb terbium 158.93 ± 0.01	66 Dy dysprosium 162.50 ± 0.01	67 Ho holmium 164.93 ± 0.01	68 Er erbium 167.26 ± 0.01	69 Tm thulium 168.93 ± 0.01	70 Yb ytterbium 173.05 ± 0.02	71 Lu lutetium 174.97 ± 0.01
89 Ac actinium [227]	90 Th thorium 232.04 ± 0.01	91 Pa protactinium 231.04 ± 0.01	92 U uranium 238.03 ± 0.01	93 Np neptunium [237]	94 Pu plutonium [244]	95 Am americium [243]	96 Cm curium [247]	97 Bk berkelium [247]	98 Cf californium [251]	99 Es einsteinium [252]	100 Fm fermium [257]	101 Md mendelevium [258]	102 No nobelium [259]	103 Lr lawrencium [262]

Notă: Toate subiectele sunt notate cu 10 puncte. Succes!